

Dosarul nr. 2ra-481/23
2-20018187-01-2ra-04042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, V. Mihaila, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Mariana Pitic

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Ruslan Coștaș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Liliei Cenușa și Adrian Cenușa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și

cererea reconvențională înaintată de Lilia Cenușa împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la obligarea recalculării facturii,

împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Lilia Cenușa și a fost casată parțial hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 07 februarie 2020, ÎCS „Premier Energy” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liliei Cenușa și Adrian Cenușa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că Lilia Cenușa și Adrian Cenușa au consumat în mod fraudulos energie electrică, la locul de consum nr. 2025487, la adresa mun. XXXXX str. XXXXX și prin urmare, sunt obligați să achite în termen plata pentru energia electrică consumată.

A menționat că, la 18 ianuarie 2017, în urma efectuării controlului tehnic, reprezentanții furnizorului au depistat la locul de consum conectare neautorizată, samavolnică, evitând echipamentul de măsurare.

Astfel, energia electrică a fost consumată fără a fi evidențiată de contor și fără a fi achitată.

În acest sens, au fost întocmite actele nr. D040534 prin care s-au documentat faptele, fiind întocmite în prezența lui Adrian Cenușa.

În baza actelor emise, furnizorul a emis decizia de a recalcula volumul de energie electrică consumată, conform sistemului paușal și a înaintat spre plată factura nr. 2025487191, devenită scadentă la 10 februarie 2017, cu suma spre achitare de 82 581,84 de lei.

Totodată, a indicat că, Lilia Cenușa a contestat decizia furnizorului și factura de plată a energiei electrice, însă prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, menținută prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 05 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Cenușa a fost respinsă ca neîntemeiată.

ÎCS „Premier Energy” SRL a susținut că, pârâții urmau să achite factura de plată până la 10 februarie 2017, însă reieșind din faptul că aceștia nu au achitat suma restantă, societatea și-a rezervat dreptul de a calcula conform prevederilor Codului civil, dobânda de întârziere în mărime de 29 338,05 lei.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, reclamanta a expediat în adresa Liliei Cenușa și Adrian Cenușa reclamațiile, prin care a solicitat achitarea datoriei însă acestea au fost returnate de oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat”, iar până la momentul depunerii acțiunii pârâții nu au întreprins acțiuni de stingere a datoriei

Concomitent, a relatat că, facturile de plată sunt eliberate pe numele Tamarei Gorii, care este înregistrată drept consumator istoric în baza de date, fiind proprietar al bunului imobil la locul de consum.

A subliniat că, conform informației din Registrul bunurilor imobile, Tamara Gorii este decedată, iar pârâții posedau și foloseau bunul imobil de la locul de consum, fiind proprietari de drept al acestuia la data depistării consumului fraudulos, fapt stabilit prin actele de control anexate la materialele cauzei în acest sens.

Reclamanta și-a întemeiat prezenta acțiune pe prevederile punctelor 35, 49, 50, 80, 93-96 și 1734 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010; art. 512, 514, 572, 585, 619, 1389, 1398 din Codul civil.

La 08 iulie 2020, prin intermediul Direcției documentare procesuală a instanței, Lilia Cenușa a depus acțiune reconvențională împotriva ÎCS „Premier Energy” SRL cu privire la obligarea recalculării facturii.

Lilia Cenușa a indicat că, la momentul efectuării măsurării intensității curentului electric la locul de consum NLC2025487 pe adresa str. XXXXX, echipamentul utilizat nu a fost supus verificării metrologice, cu eliberarea buletinului de verificare metrologică și nu dispunea de marcaj metrologic.

Respectiv, furnizorul urma și era în drept să efectueze recalcularea consumului neînregistrat al energiei electrice conform sistemului paușal, utilizând puterea contractată.

A solicitat obligarea recalculării facturii pentru energia electrică în cazul încălcării clauzelor contractuale din 27 ianuarie 2017 simbol variabil 2025487191 conform sistemului paușal, în baza puterii contractate.

Prin hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea și s-a încasat de la Lilia Cenușa în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL suma de 82 581,84 de lei, cu titlu de datorie, suma de 29 338,05 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 3 357,60 de lei, cu titlu de taxă de stat. S-a indicat că, hotărârea, în partea încasării de la Lilia Cenușa în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL a sumei de 82 581,84 de lei, cu titlu de datorie, nu urmează a fi pusă în executare silită, din motiv că a datoria a fost achitată după intentarea procesului. În partea pretențiilor ÎCS „Premier Energy” SRL împotriva lui Adrian Cenușa de încasare a datoriei, dobânzii de întârziere, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Lilia Cenușa împotriva ÎCS „Premier Energy” SRL cu privire la obligarea recalculării facturii.

Instanța de fond a constatat existența răspunderii contractuale din care reiese obligația pecuniară a lui Cenușa Lilia în mărime de 82 581,84 lei, în baza Actului nr. D040534 din 18 ianuarie 2017, de încălcare a clauzelor contractuale și a facturii pentru energia electrică din 27 ianuarie 2017, simbol variabil 202548719 și având în vedere faptul că pârâta nu a achitat datoria la 10 februarie 2017, instanța de judecată a considerat necesar a încasa de la Lilia Cenușa în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL dobânda de întârziere în cuantumul solicitat.

Ținând cont că la depunerea cererii de chemare în judecată ÎCS „Premier Energy” SRL a achitat taxa de stat de 3 357,60 de lei și a solicitat compensarea acesteia, instanța de judecată a considerat necesar de a pune în sarcina Liliei Cenușa compensarea acesteia.

Cu referire la acțiunea reconvențională cu privire la obligarea ÎCS „Premier Energy” SRL de a efectua recalculul unei facturi emise în baza Actului de constatare a cărei legalitate este confirmată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, instanța a reținut că ar aduce ingerințe respectării principiului securității raporturilor juridice și a principiului autorității de lucru judecat, din care raționamente instanța de judecată a considerat necesar de a respinge cererea reconvențională, ca neîntemeiată.

La data de 02 martie 2022 Lilia Cenușa a declarat apel nemotivat, iar la data de 20 iulie 2022 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 14 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii, în partea încasării dobânzii de întârziere.

Prin decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Lilia Cenușa, s-a casat hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării de la Lilia Cenușa a dobânzii de întârziere în sumă de 29 338,05 lei și a taxei de stat în mărime de 3 357,60 de lei, și în această parte s-a emis o hotărâre nouă de respingere ca neîntemeiată a pretenției ÎCS „Premier Energy” SRL împotriva Liliei Cenușa cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. S-a încasat de la Lilia Cenușa în beneficiul ÎCS „Premier Energy” SRL taxa de stat în mărime de 2 477 de lei. În rest, hotărârea din 14 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că pretenția ÎCS „Premier Energy” SRL de încasare a sumei de 82 581,84 de lei corect a fost admisă, or, executarea prezentei obligații pecuniare este opozabilă proprietarului locului de consum, a apartamentului situat în mun. XXXXX, str. XXXXX.

Pe când, instanța de apel a reținut că, pretenția ÎCS „Premier Energy” SRL cu privire la încasarea de la Lilia Cenușa a dobânzii de întârziere formată drept efect a

neachitării datoriei pentru consumul energiei electrice, calculată pentru perioada 11 februarie 2017 – 23 ianuarie 2020, în mărime de 29 338,05 lei, neîntemeiat a fost admisă de prima instanță.

Or, consumatorului casnic, nu-i pot fi aplicate sancțiuni, sub formă de dobânzi de întârziere, pentru energia electrică în cazul depistării încălcării clauzelor contractuale, în condițiile în care, factura de plată cu suma de 82 581,84 de lei a fost contestată, iar ulterior după finisarea litigiului a fost achitată integral, motiv pentru care în această parte hotărârea a fost casată, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a pretenției, ca fiind neîntemeiată.

La data de 18 martie 2023, ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Coștaș, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, contestarea facturii în instanța de judecată nu îl scutește pe consumator de obligația de plată, în termen, a facturii pentru energia electrică. Intimatul a fost pus în întârziere, prin înaintarea facturii de plată și indicarea termenului de achitare, scadent. Intimatul și-a îndeplinit obligația de bază de achitarea a datoriei după înaintarea cererii de chemare în judecată, respectiv, urmează să îndeplinească și obligația conexă de achitare a dobânzii de întârziere în sumă de 29 338,05 lei, calculată pentru perioada 11 februarie 2017-23 ianuarie 2020.

A notat că instanța de apel incorect a apreciat faptul că contestarea facturii de plată ar suspenda plata acesteia.

Suplimentar a invocat că instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 617 alin. (4) din Codul civil, în vigoare până la data de 01 martie 2019, or, a omis să ia în considerație că dobânda de întârziere a fost calculată pentru perioada 11 februarie 2017-23 ianuarie 2020, inclusiv în baza prevederilor Codului civil în vigoare din 01 martie 2019.

A menționat că instanța de apel incorect a apreciat că factura de plată este plata pentru consumul fraudulos și nu poate fi calculată dobânda de întârziere la o asemenea factură.

Totodată, a indicat că decizia instanței de apel este în contradicție cu principiul de asigurare a securității raporturilor juridice de legalitate, egalitate și de asigurare a unei certitudini în aplicarea normelor, garantat prin prisma practicii Curții Supreme de Justiție, inclusiv prin practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

La 05 aprilie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei Lilia Cenușa, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 165).

Prin referința depusă la 03 mai 2023, Lilia Cenușa a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei contestate la 19 ianuarie 2023, însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia (f.d. 152).

Astfel, recursul declarat la 18 martie 2023 este în termen.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale

omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Pitic